

Spis treści

Wstęp	11
--------------------	----

Rozdział 1

Wyrażanie emocji w ujęciu interdyscyplinarnym.

Rozważania niejęzykoznawcze	27
1.1. Wyrażanie emocji w ujęciu filozoficznym	29
1.1.1. Wyrażanie emocji w filozofii starożytnej i średniowiecznej	30
1.1.2. Wyrażanie emocji w filozofii nowożytnej	36
1.2. Wyrażanie emocji w ujęciu psychologicznym	46
1.2.1. Zjawiska afektywne – kwestie definicyjne	48
1.2.2. Walencja emocji	49
1.2.3. Funkcje emocji	50
1.2.4. Uniwersalność ekspresji mimicznej i emocje podstawowe	52
1.2.5. Mit Mehrabiana i komunikacja niewerbalna	57
1.2.6. Relacja emocje – język w opisie psychologicznym	59
1.3. Wyrażanie emocji w ujęciu antropologicznym	62
1.3.1. Zagadnienie emocji w amerykańskiej antropologii kulturowej	62
1.3.2. Wina i wstyd w perspektywie antropologicznej	65
1.3.3. Relacja emocje – język w opisie antropologicznym	68
1.3.4. Emocja kulturowa. Koncepcja Richarda A. Shwedera	70
1.3.5. Stanowisko uniwersalistyczne w antropologii	72
1.4. Wyrażanie emocji w ujęciu komunikacji międzykulturowej	74
1.4.1. Blokady i style komunikacyjne	75
1.4.2. Emocje jako część komunikacji międzykulturowej	79
1.4.3. Komunikacja niewerbalna w ujęciu międzykulturowym	83
1.4.4. Wybrane gesty emblematyczne w kulturze polskiej	85
1.4.5. Wybrane klasyfikacje kultur	88

1.5. Wyrażanie emocji w ujęciu socjologicznym	96
1.5.1. Rola emocji negatywnych w życiu społecznym	97
1.5.2. Wybrane socjologiczne teorie emocji	98
1.5.3. Emocje w interakcjach współczesnego społeczeństwa polskiego	103
1.5.4. Polska kultura narzekania	105

Rozdział 2

Wyrażanie emocji w ujęciach językoznawczym i glottodydaktycznym 109

2.1. Wyrażanie emocji w ujęciu językoznawczym	111
2.1.1. Szkoła ekspresywno-emocjonalna Charlesa Bally'ego	113
2.1.2. Funkcje języka związane z wyrażaniem emocji	117
2.1.3. Wybrane kwestie terminologiczne	121
2.1.4. Język potoczny a wyrażanie emocji	125
2.1.5. Rola leksyki w językowym wyrażaniu emocji	127
2.1.6. Semantyka etnolingwistyczna Anny Wierzbickiej	131
2.1.7. Emocje w opisie lingwistyki kognitywnej. Rola konceptualizacji i metafory	135
2.1.8. Emocje w opisie pragmalingwistycznym	141
2.1.9. Agresja werbalna i jej wymiar etyczny	142
2.1.10. Najnowsze wybrane tendencje w języku związane z wyrażaniem emocji	148
2.2. Polskie emocje kulturowe – <i>przykro</i> , <i>żał</i> i <i>tęsknota</i> . Rozważania lingwakulturowe	151
2.2.1. Emocja <i>przykro</i>	153
2.2.2. Emocja <i>żał</i>	154
2.2.3. Emocja <i>tęsknota</i>	157
2.3. Wyrażanie emocji negatywnych w wybranych językach. Rozważania lingwakulturowe	160
2.3.1. Język angielski	167
2.3.2. Język arabski	170
2.3.3. Język chiński (mandaryński)	171
2.3.4. Język francuski	172
2.3.5. Język japoński	173
2.3.6. Język niemiecki	174
2.3.7. Język norweski (bokmål)	176
2.3.8. Język rosyjski	177
2.3.9. Język szwedzki	179
2.3.10. Język włoski	179
2.3.11. Wybrane kulturemy związane z emocjami negatywnymi w innych językach	180

2.4. Wyrażanie emocji w ujęciu glottodydaktycznym	183
2.4.1. Założenia glottodydaktyki kulturowej	185
2.4.2. Wybrane refleksje glottodydaktyczne na temat wyrażania emocji ...	189
2.4.3. Transfer konceptualny. Koncepcja Scotta Jarvisa i Anety Pavlenko ...	201
2.4.4. Kompetencja emocjonalna na gruncie glottodydaktycznym	204

Rozdział 3

Wyrażanie emocji negatywnych w wybranych standaryzowanych programach nauczania języka polskiego jako obcego oraz w publikacjach dydaktycznych z zakresu glottodydaktyki polonistycznej

207

3.1. Wyrażanie emocji negatywnych w <i>Programach nauczania języka polskiego jako obcego. Poziomy A1–C2</i> i w <i>Standardach wymagań odnoszących się do poszczególnych poziomów biegłości językowej w zakresie znajomości języka polskiego jako obcego</i>	209
3.1.1. <i>Programy nauczania języka polskiego jako obcego. Poziomy A1–C2</i>	211
3.1.2. <i>Standardy wymagań odnoszących się do poszczególnych poziomów biegłości językowej w zakresie języka polskiego jako obcego</i>	221
3.1.3. Podsumowanie analizy programów	234
3.2. Wyrażanie emocji negatywnych w wybranych podręcznikach i materiałach dydaktycznych	234
3.2.1. Analiza wybranych podręczników i materiałów dydaktycznych	236
3.2.2. Podsumowanie analizy publikacji dydaktycznych	254

Rozdział 4

Analiza i interpretacja badań dotyczących wyrażania emocji negatywnych w języku polskim jako obcym

255

4.1. Analiza i interpretacja wyników badania dotyczącego wyrażania emocji negatywnych w języku polskim jako obcym (ankieta)	258
4.1.1. Opis grupy osób badanych	259
4.1.2. Metodologia badania	262
4.1.3. Wyniki badania	269
4.1.4. Podsumowanie i wnioski dydaktyczne	317
4.2. Analiza i interpretacja przebiegu zajęć warsztatowych poświęconych wyrażaniu emocji negatywnych w języku polskim (badanie uczestniczące)	319
4.2.1. Opis grupy osób badanych	320
4.2.2. Metodologia badania	322

4.2.3. Wyniki badania	349
4.2.4. Podsumowanie i wnioski dydaktyczne	361

Rozdział 5

Wybrany materiał gramatyczny i leksykalny przydatny w nauczaniu sposobów wyrażania emocji negatywnych w języku polskim	363
5.1. Fleksja	368
5.1.1. Deklinacja	368
5.1.2. Koniugacja	368
5.2. Słowotwórstwo	369
5.2.1. Prefiksy nacechowane ekspresywnie negatywnie	369
5.2.2. Sufiksy nacechowane ekspresywnie negatywnie	369
5.3. Składnia	370
5.3.1. Równoważniki zdań	370
5.3.2. Pytania retoryczne	371
5.3.3. Ułomne struktury składniowe	372
5.3.4. Powtórzenia językowe	373
5.3.5. Inne struktury	373
5.4. Odmienne części mowy	376
5.4.1. Rzeczowniki	376
5.4.2. Przymiotniki	376
5.5. Nieodmienne części mowy	377
5.5.1. Wykrzykniki (interiekcje)	377
5.5.2. Partykuły	378
5.5.3. Przysłówki	379
5.6. Szablonowe zwroty	380
5.7. Frazeologizmy związane z wymiarami konceptualizacji uczuć	383
5.7.1. Wymiar przestrzeni	384
5.7.2. Wymiar czasu	386
5.7.3. Wymiar smaku i zapachu	387
5.7.4. Wymiar wzroku	387
5.7.5. Wymiar słuchu	388
5.7.6. Wymiar koloru	389
5.7.7. Wymiar temperatury	389
5.7.8. Wymiar ciśnienia	390
5.7.9. Wymiar bólu	391
5.7.10. Wymiar przedmiotu	391

Rozdział 6

Propozycje dydaktyczne związane z nauczaniem sposobów wyrażania emocji negatywnych w języku polskim jako obcym	393
6.1. Propozycje rozwiązań metodycznych	397
6.2. Propozycje ćwiczeń	401
6.2.1. Poziom B1	402
6.2.2. Poziom B2	404
6.2.3. Poziom C1	408
6.2.4. Poziom C2	412
Zakończenie	419
Aneksy	426
Aneks 1. Klucz odpowiedzi do wybranych zadań (zajęcia warsztatowe)	426
Aneks 2. Literatura przedmiotu wykorzystana w rozdziale piątym	435
Aneks 3. Klucz odpowiedzi do ćwiczeń (propozycje dydaktyczne)	436
Spisy diagramów, ilustracji, schematów, tabel i wykresów	440
Spis diagramów	440
Spis ilustracji	441
Spis schematów	441
Spis tabel	441
Spis wykresów	445
Bibliografia	446
Literatura przedmiotu	446
Strony internetowe	463
Podręczniki i materiały dydaktyczne	464
Materiały autentyczne wykorzystane na zajęciach warsztatowych i w propozycjach dydaktycznych	465
Summary	467
Indeks osób	471